

Громадська організація «MART»

За підтримки Програми розвитку ООН в Україні
та Міністерства закордонних справ Данії

MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK
Danida

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ОРГАНАМ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

стосовно захисту та забезпечення прав дитини
в умовах пандемії COVID-19

Розроблено в рамках проекту «Права дитини в Чернігівській області
умовах надзвичайних ситуацій»
за підтримки ПРООН в Україні та Міністерства закордонних справ Данії.

Метою рекомендацій є підтримка органів місцевого самоврядування, служб, що працюють в інтересах дітей та державних службовців щодо питань реагування на виклики пов'язані з COVID 19, задля мінімізації його негативного впливу на дітей.

Рекомендації розроблені на основі моніторингу прав дитини в умовах надзвичайної ситуації в Чернігівській області в період з квітня по жовтень 2020 року в рамках проєкту «Права дитини в Чернігівській області в умовах надзвичайних ситуацій». Проєкт було реалізовано за підтримки ПРООН в Україні та Міністерства закордонних справ Данії.

Мета проєкту - проаналізувати ситуацію щодо дотримання прав дитини в умовах пандемії та допомогти органам влади та службам, що працюють в інтересах дітей діяти на захист прав дитини, шляхом підвищення рівня знань та надання рекомендацій щодо дотримання та захисту прав дитини в умовах надзвичайних ситуацій.

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ МІСЦЕВИХ ГРОМАД В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ.

01 Створити на рівні громади відповідні служби, які працюють в інтересах дітей, якщо такі ще не створені, та розпочати системну роботу з питань захисту прав дитини на місцевому рівні задля пом'якшення негативного впливу COVID-19 на дітей громади;

02 Органам місцевого самоврядування спільно з представниками соціальних служб, представниками освіти, охорони здоров'я, представниками правоохоронних органів розробити спеціальний план дій щодо захисту та підтримки прав дитини на місцевому рівні на випадок надзвичайних ситуацій (включаючи COVID-19) та забезпечити його реалізацію спеціальною нормативною базою та фінансуванням;

03 Створити резервний фінансовий фонд для боротьби з наслідками надзвичайних ситуацій та пом'якшень їх негативного впливу на дітей (включаючи COVID-19) та постійно наповнювати його;

04 Зібрати перевірену актуальну інформацію про потреби дитячого населення громади, наявні вразливі групи дітей та розробити так званий «дитячий профіль» громади задля негайного реагування та допомоги найуразливішим групам дітей громади у випадку надзвичайних ситуацій (включаючи COVID-19). Особливу увагу звернути на віддалені від центру громади села;

05 Надавати першочергову всебічну (освітню, медичну, інформаційну, матеріальну та фінансову) допомогу дітям із вразливих груп та їх сім'ям (діти з інвалідністю, діти із сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітні сім'ї, діти-представники національних меншин, діти, що мають складні патології);

06 Соціальним службам здійснювати моніторинг щодо своєчасного виявлення, взяття на облік та підтримки сімей, що опинились в складних життєвих обставинах, в яких є діти, аби мінімізувати та пом'якшити наслідки негативного впливу пандемії на дітей в цих сім'ях. Особливу увагу звернути на ситуацію у віддалених від центру селах;

07 Органам місцевого самоврядування та соціальним службам постійно інформувати про перелік соціальних послуг, що надаються в громаді (в доступній та зрозумілій формі) та способи їх отримання, особливо для сімей в складних життєвих обставинах, де є діти;

08 Органам місцевого самоврядування, соціальним службам, правоохоронним органам вести постійну профілактичну роботу з питань попередження насильства в сім'ї та виявлення насильства в сім'ї стосовно дитини;

09 Органам місцевого самоврядування, соціальним службам, правоохоронним органам Розробити план реагування на випадок насильства щодо дитини, максимально сприяючи при цьому забезпеченню найкращих інтересів дитини;

10 Органам місцевого самоврядування, соціальним службам, закладам освіти та охорони здоров'я, правоохоронним органам постійно інформувати про можливості для дітей звернутися у випадку насильства на відповідну гарячу лінію.

11 Органам місцевого самоврядування сприяти створенню на рівні громади соціальних інноваційних центрів/шелтерів для дітей, які тимчасово залишились без батьківської опіки (госпіталізація батьків, жертви насильства або інші екстрені випадки);

12 Органам місцевого самоврядування під час розробки, або ж адаптації нормативних актів до умов надзвичайної ситуації, керуватися принципом забезпечення найкращих інтересів дитини;

13 Органам місцевого самоврядування долучати громадські організації до участі у забезпеченні освітніх, соціальних, медичних, інформаційних та інших послуг, шляхом проведення відповідного конкурсу на місцевому рівні та фінансового забезпечення їх діяльності;

14 Органам місцевого самоврядування постійно інформувати місцевий бізнес про потреби дитячого населення громади (особливо найбільш уразливих груп дітей) та долучати його до діяльності в інтересах дітей громади;

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ У СФЕРІ ОСВІТИ

01 Органам місцевого самоврядування, спільно з соціальними службами громади, освітніми та медичними закладами створювати та надавати дружню для дітей інформацію про ситуацію (в тому числі й про COVID19), заходи та дії, які діти можуть застосувати чи вчинити, аби захистити себе. Така інформація має бути в доступній та зрозумілій для дітей (відповідного віку) формі;

02 Запобігати будь-яким проявам дезінформації чи дискримінаційної інформації щодо окремих груп (етнічні меншини, інфіковані COVID 19, соціально незахищені та інші категорії);

03 Для забезпечення права дитини на доступ до якісної освіти, здобуття соціальних та громадянських компетенцій ретельно вивчати ситуацію, та у найнеобхіднішому випадку приймати рішення про дистанційну форму та спосіб навчання в кожному навчальному закладі в індивідуальному порядку;

04 Передбачити створення консультативно-дорадчих органів на місцевому рівні, з метою вивчення та оцінки ситуації щодо реалізації освітнього процесу, надання рекомендацій для його покращення та постійного моніторингу поточної ситуації;

05 Під освітнього процесу та безпосередньої комунікації з батьками та учнями забезпечити мінімальне втручання в приватне та сімейне життя та не допускати розголошення конфіденційної інформації про дитину та її сім'ю;

06 Органам місцевого самоврядування та відповідним службам проводити аналіз та оцінку забезпечення технічних (техніка, доступ до мережі інтернет та інших способів комунікації) умов щодо рівного доступу до освітнього процесу;

07 Сприяти організації онлайн заходів щодо розкриття творчого та інтелектуального потенціалу дітей, забезпечення участі у прийнятті рішень, заходів для веселого проведення вільного часу;

08 Постійно інформувати дітей про ризики онлайн спілкування зі сторонніми особами в інтернеті, інформувати дітей про правила інформаційної гігієни, правила безпечного користування інтернет мережею;

09 Сприяти та заохочувати педагогічних працівників здобувати знання та вміння щодо використання сучасних онлайн засобів, форм та інноваційних методів навчання;

10 Забезпечити можливість для зворотного зв'язку з дітьми для виявлення проблемних питань у навчанні, виявлення побажань дітей та задоволення їх потреби у тому, аби бути вислуханими та їх думка враховувалась в тому числі щодо організації освітнього процесу;

11 Звернути особливу увагу на забезпечення друкованими або доступними навчальними матеріалами, особливу увагу приділяти дітям з інвалідністю та особливими освітніми потребами;

12 З метою уникнення виключення з навчального процесу дітей з інвалідністю забезпечити доступними програмами дистанційної освіти та допоміжними пристроями;

13 Розробити та надавати доступну інформацію для дітей з інвалідністю: з порушенням зору слуху або інтелектуального розвитку відповідно до їх потреб;

14 В програмах матеріально-технічного розвитку шкіл обов'язковим пунктом винести поліпшення санітарно-гігієнічних умов шкільних туалетів із забезпеченням права на приватність (встановлення кабінок, перегородок);

15 Передбачити додаткове фінансування (створення резервних фондів), яке в умовах надзвичайної ситуації можна буде використовувати для забезпечення рівних можливостей у доступі до освіти.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ДОТРИМАННЯ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

01 Органам місцевого самоврядування, соціальним службам, закладам освіти та охорони здоров'я розробити та надавати доступну та дружню до дитини інформацію щодо правил особистої гігієни в умовах пандемії та алгоритму необхідних дій у разі захворювання (буклети, плакати, інфографіки, ролики);

02 Розробити місцеві програми надання медичної допомоги з відповідним фінансовим забезпеченням дітям, особливо дітям з груп ризику;

03 В разі госпіталізації дитини, сприяти забезпеченню можливості побачень та спілкування з батьками (онлайн, телефоном) та найшвидшого возз'єднання з сім'єю;

04 Приділити особливу увагу щодо забезпечення вільного доступу до медичних послуг дітям, сім'ї яких знаходяться у складних життєвих обставинах та дітям із груп ризику (соціальний транспорт, соціальний пакет);

04 Забезпечити необхідним пакетом засобів індивідуального захисту дітей з малозабезпечених сімей та СЖО;

06 Докласти максимальних зусиль для забезпечення вчасних планових оглядів та доступу до лікування для дітей, що мають патології та важкі захворювання;

07 Забезпечити постійні канали інформування про достовірну інформацію щодо епідеміологічної ситуації в країні та безпосередньо в громаді, зміни в законодавстві та нормативно-правових актах щодо боротьби та подолання наслідків коронавірусної хвороби.

08 Забезпечити безкоштовним тестуванням дітей з інвалідністю, з малозабезпечених сімей, а також дітей з інституційних закладів догляду перед госпіталізацією до медичних закладів та установ.

09 За наявності в країні вакцини забезпечити першочергову вакцинацію для дітей з вразливих сімей та дітей з інвалідністю.

